



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudce JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. Z.**, zastoupeného Mgr. Alešem Hanákem, advokátem, se sídlem Španovského 316, Pacov, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. prosince 2014, č. j. KUJCK 67685/2014/OREG, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: Ředitelství silnic a dálnic ČR, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. dubna 2015, č. j. 10 A 26/2015 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Osobě zúčastněné na řízení **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Magistrát města České Budějovice odňal žalobci rozhodnutím ze dne 12. srpna 2014, zn. SU/9123/2013 We vlastnické právo k pozemkům parc. č. 2869/40, 2869/11, 2869/48, 2869/46, 2869/19, 2869/34, 2869/39 v k. ú. L. Stalo se tak za účelem uskutečnění stavby dálnice D3, úseku 0309/II Ševětín - Borek, jež byla jako veřejně prospěšná stavba

umístěna územním rozhodnutím Magistrátu města České Budějovice ze dne 16. září 2010, zn. SU/7835/2009 Bou (platnost územního rozhodnutí byla později prodloužena). Žalobce proti rozhodnutí o vyvlastnění brožil odvoláním, to však žalovaný zamítl svým rozhodnutím uvedeným v návěti, doručeným žalobci 11. prosince 2014.

[2] Žalobce podal dne 10. února 2015 proti odvolacímu rozhodnutí správní žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále též „krajský soud“). V žalobě namítal, že v souvislosti s provedením stavby dálnice D3 0309/II Ševětín – Borek vyvlastňovací úřad vyvlastnil jeho pozemky ve větším rozsahu, než jaký je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění. Žalobce poukázal na to, že část pozemků určená pro stavbu okružní křižovatky na silnici II. třídy č. II/146 Líšov – Hluboká nad Vltavou (a s tím spojenou úpravu větví stávající mimoúrovňové křižovatky) mu byla vyvlastněna předem na podkladě výše citovaného územního rozhodnutí bez toho, že by stavba okružní křižovatky byla tímto původním územním rozhodnutím v území umístěna.

[3] Krajský soud však žalobu odmítl jako opožděnou usnesením uvedeným v návěti. Vyšel z toho, že pro včasné podání správní žaloby bylo nutno dodržet žalobní lhůtu zkrácenou na jednu polovinu, tj. na jeden měsíc od doručení napadeného rozhodnutí, jak vyplývá z § 2 odst. 5 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o urychlení výstavby“). Tuto lhůtu žalobce proměškal.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[4] Proti výše uvedenému usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích podal žalobce (dále též „stěžovatel“) dne 28. dubna 2015 kasační stížnost. V ní oponoval tomu, jak krajský soud posoudil otázku lhůty pro podání žaloby. Podstata jeho námitek spočívá v tom, že část jeho pozemků nebyla vyvlastněna pro stavbu dálnice D3 0309/II, nýbrž pro výše uvedenou stavbu okružní křižovatky na silnici č. II/146 a úpravu větví stávající mimoúrovňové křižovatky. Tato stavba však vůbec nebyla umístěna výše citovaným územním rozhodnutím Magistrátu města České Budějovice ze dne 16. září 2010, jímž byla umístěna stavba dálnice D3 0309/II a jež bylo podkladem pro rozhodnutí o vyvlastnění. Okružní křižovatka byla umístěna až rozhodnutím Magistrátu města České Budějovice o změně územního rozhodnutí o umístění stavby dálnice D3 0309/II Ševětín - Borek ze dne 18. prosince 2014 zn. SU/943/2014 Tm ve spojení s rozhodnutím Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 23. dubna 2015 zn. OREG/16751/2015/luka. Tato změna územního rozhodnutí nabyla podle stěžovatele právní moci až 27. dubna 2015. Teprve od tohoto data tedy lze podle stěžovatele stavbu okružní křižovatky na silnici č. II/146 a úpravu větví stávající mimoúrovňové křižovatky považovat za veřejně prospěšnou stavbu dopravní infrastruktury a aplikovat na její povolovací procesy zkrácené lhůty stanovené zákonem o urychlení výstavby. V době vydání rozhodnutí o vyvlastnění podle stěžovatele „nebyla územně plánovací dokumentace ke stavbě okružní křižovatky k dispozici a nebylo také nic známo o tom, že by taková výstavba měla v budoucnu proběhnout jako veřejně prospěšná stavba dopravní infrastruktury“. Tím se podle stěžovatele tento případ liší od případu

pokračování

posuzovaného Ústavním soudem v usnesení sp. zn. II. ÚS 3951/12 ze dne 30. července 2013, o němž se opřel ve svém rozsudku krajský soud.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti omezil jen na stručné a obecné konstatování, že kasační stížnost považuje za nedůvodnou a napadené usnesení za správné a souladné se zákonem, proto by kasační stížnost měla být zamítnuta. Zmínil pouze, že k návrhu stěžovatele vede řízení o povolení vyvlastňovacího řízení a že stěžovatel dal rovněž podnět k provedení přezkumného řízení. Jelikož vyjádření žalovaného nepřineslo žádné nové relevantní skutečnosti ani argumenty, nezasílal je Nejvyšší správní soud na vědomí stěžovateli k případné replice.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou. Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[7] Rozhodnutí v této věci záviselo na posouzení procesní otázky, zda se za daných skutkových okolností vztahovala na stěžovatele zkrácená lhůta k podání žaloby proti správnímu rozhodnutí, jak je vymezena v § 2 odst. 5 věta první zákona o urychlení výstavby. Předmětné ustanovení zní: *„Lhůty pro podání žalob k soudům k přezkoumání nebo nabrzení správních rozhodnutí vydaných v řízeních podle § 1 se zkracují na polovinu.“* Odkazovaný § 1 v odstavci 1 uvádí: *„Tento zákon upravuje postup v souvislosti s urychlením výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury.“* V odstavci 2 pak citované ustanovení doplňuje, že *„dopravní infrastrukturou se pro účely tohoto zákona rozumí stavby dopravní infrastruktury a stavby s nimi související (dále jen „dopravní infrastruktura“) umístované v plochách a koridorech vymezených v platné politice územního rozvoje nebo veřejně prospěšné stavby vymezené v územně plánovací dokumentaci.“*

[8] Ústavní soud ve výše citovaném usnesení sp. zn. II. ÚS 3951/12 vyložil tato ustanovení v tom smyslu, že za „postup v souvislosti s urychlením výstavby“ je nutno dosadit nejen územní a stavební řízení, která výstavbě bezprostředně předcházejí, ale i ta řízení (ty postupy), které jsou součástí širší přípravy realizace staveb, což je i řízení o vyvlastnění nezbytných práv k potřebným pozemkům. Stěžovatel tento výklad samotný nezpochybňuje, poukazuje však na to, že v jeho případě nemohl žalovaný těžit z přísné právní úpravy žalobní lhůty obsažené v zákoně o urychlení výstavby, neboť správní orgány samy nedodržely základní pravidla hry. Podle stěžovatele nebyla naplněna dikce výše citovaného § 1 odst. 2 zákona o urychlení výstavby, neboť stavba, pro kterou byla část jeho pozemků vyvlastněna, nebyla v té době vymezena ani v platné politice územního rozvoje, ani v územně plánovací dokumentaci. Nejednalo se tak vůbec o stavbu dopravní infrastruktury ve smyslu zákona o urychlení výstavby.

[9] Nejvyšší správní soud má za to, že krajský soud aplikoval na stěžovatelův případ zcela správně zkrácenou lhůtu pro podání žaloby. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že Magistrát města České Budějovice vyvlastnil stěžovatelovy pozemky za účelem

uskutečnění stavby dálnice D3. Ta zcela nepochybně představuje stavbu dopravní infrastruktury ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o urychlení výstavby a byla dokonce řádně umístěna územním rozhodnutím. Nejvyšší správní soud, vzhledem k odmítnutí žaloby krajským soudem pro opožděnost, nemá vytvořen prostor posuzovat oprávněnost stěžovatelových námitek, že rozhodnutí o vyvlastnění zahrnuje též některé pozemky, na nichž tato stavba být umístěna neměla. Z hlediska aplikace žalobní lhůty podle zákona o urychlení výstavby to ale není podstatné. Stěžovateli bylo známo, že stát vlastnické právo ke všem dotčeným pozemkům požaduje za účelem výstavby dálnice D3 a zároveň doručování i stanovení náhrady za vyvlastnění v tomto řízení probíhalo v režimu § 3 zákona o urychlení výstavby, což muselo být stěžovateli známo z vydaných písemností (srov. např. str. 5 napadeného rozhodnutí žalovaného); ostatně stěžovatel sám tímto zákonem a jeho novelizací v řízení argumentoval (srov. str. 4 napadeného rozhodnutí žalovaného). Ačkoliv tedy stěžovatel namítá, že rozhodnutí o vyvlastnění bylo vydáno v rozporu se zákonem, neboť podklad pro vyvlastnění části jeho pozemků chyběl, z účelu vyvlastnění uvedeného v rozhodnutí o vyvlastnění i z průběhu samotného řízení mu muselo být zřejmé, že jeho procesní možnosti obrany proti vydanému rozhodnutí budou omezeny úpravou obsaženou v zákoně o urychlení výstavby.

[10] Stěžovatel však ke své škodě nebyl dostatečně pečlivý při střežení svých práv. Sám v žalobě přiznává, že o tom, že některé jeho pozemky byly vyvlastněny předčasně, tedy bez přímé opory v původním územním rozhodnutí na stavbu dálnice D3, se dozvěděl teprve z textu výše zmíněného rozhodnutí ze dne 18. prosince 2014, jímž bylo změněno původní územní rozhodnutí na dálnici D3, a byl zde mimo jiné doplněn objekt okružní křižovatky a úpravy větví mimoúrovňové křižovatky se zmínkou, že pozemky potřebné pro tyto stavební objekty již byly pravomocně vyvlastněny. Až do vydání změny územního rozhodnutí si stěžovatel zjevně vůbec neuvědomoval, že rozhodnutí o vyvlastnění zasáhlo i některé jeho pozemky, na nichž nemá být stavba dálnice D3 (ani žádná s ní související pravomocně umístěná stavba) podle doposud vydaných rozhodnutí umístěna. Vyplývá to i z obsahu jeho odvolání proti rozhodnutí o vyvlastnění, s nímž se žalovaný vyrovnal v napadeném rozhodnutí ze dne 4. prosince 2014. Stěžovatel se v odvolání koncentroval prakticky výhradně jen na otázku výše náhrady a rozsah vyvlastnění nikterak nezpochybňoval. Teprve poté, co bylo dne 18. prosince 2014 v prvním stupni změněno původní územní rozhodnutí a stavba okružní křižovatky na silnici druhé třídy a úpravy stávajících větví mimoúrovňového křížení byla do původního záměru výstavby dálnice D3 doplněna, přichází žalobce v žalobě – podané ovšem krajskému soudu až dne 10. února 2015 – s námitkou, že byl překročen přípustný rozsah vyvlastnění.

[11] Nejvyššímu správnímu soudu nezbyvá než konstatovat, že námitka, že došlo k vyvlastnění stěžovatelových pozemků ve větším než nezbytném rozsahu, tj. pro dosud neumístěný stavební objekt, je procesně vázána k vyvlastňovacímu rozhodnutí jako celku. Deklarovaným účelem vyvlastnění bylo získání pozemků pro vybudování pravomocně umístěné stavby dálnice D3 a toto rozhodnutí bylo vydáno s využitím některých postupů podle zákona o urychlení výstavby, což muselo být stěžovateli z vydaných písemností známo. I kdyby snad vyvlastňovací úřad v části rozhodnutí vybočil z deklarovaného účelu vyvlastnění, je zcela spravedlivé po stěžovateli požadovat, aby žalobu proti takovému

pokračování

rozhodnutí uplatnil ve zkrácené lhůtě stanovené zákonem o urychlení výstavby. Jeho právo na spravedlivý proces tím nikterak neutrpělo, neboť za daných skutkových okolností nemohl legitimně očekávat, že jednotlivé, navíc pouze obsahově vymezené části rozhodnutí o vyvlastnění, budou mít samostatný procesní režim, pokud jde o možnosti soudní obrany proti němu. Odlišně by snad bylo možno posuzovat pouze případy zjevného zneužití procesního režimu zákona o urychlení výstavby, kdy by deklarovaný účel vyvlastnění byl pouze zástěrkou pro vyvlastnění pozemků za účelem zcela jiným, který by s deklarovanou výstavbou dopravní, vodní nebo energetické infrastruktury neměl ve skutečnosti nic společného. O takový případ se zde ovšem zjevně nejedná.

[12] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud rozhodl ve věci správně. Z výše popsaných důvodů vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. jako nedůvodnou a zamítl ji.

IV. Náklady řízení

[13] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle obsahu spisu mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Pokud jde o osobu zúčastněnou na řízení, Nejvyšší správní soud, stejně jako Krajský soud v Českých Budějovicích, jí v řízení neukládal žádné povinnosti, z jejichž plnění by jí mohly vzniknout náklady. Osoba zúčastněná na řízení také nenavrhla, aby jí soud přiznal náhradu jiných nákladů řízení z důvodu hodných zvláštního zřetele (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně
senátu